

Täysistunto

Torstai 7.11.2024 klo 16.00—20.57

7. Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n vihreitä joukkolainoja koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 77/2024 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 16/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 16/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Jälleen esittelypuheenvuoro, edustaja Puisto, ja yleiskeskustelu.

Keskustelu

19.07 **Sakari Puisto ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, puhemies! Esittelen tällä kertaa talousvaliokunnan mietinnön, jonka pohjana on hallituksen esitys EU:n vihreitä joukkolainoja koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi. Esityksen tarkoituksena on muuttaa kansallista lainsäädäntöä asetuksen voimaantulon johdosta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, arvopaperimarkkinalakia ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia.

Asetuksella perustetaan liikkeeseenlaskijoille ja arvopaperistamisen alullepanijoille vapaaehtoiseen käyttöön eurooppalaisten vihreiden joukkolainojen standardi, niin kutsuttu EuGB-joukkolainastandardi, ja raportointimallipohjat muille ympäristönäkökulmia korostavien joukkolainojen liikkeeseenlaskijoille.

Hallituksen esityksessä Finanssivalvonnalle ehdotetaan lisättäväksi toimivaltuuksia valvoa asetuksen mukaisia liikkeeseenlaskijoita ja alullepanijoita koskevia velvoitteita ja määrätä seuraamuksia kyseisten velvoitteiden laiminlyönneistä. Asetus on osa komission kestävä rahoituksen strategian toimenpidekokonaisuutta, jonka tarkoituksena on edistää sijoituksia ympäristön, yhteiskunnan ja hyvän hallintotavan kannalta kestävämpään talouteen. Ehdotuksen tavoitteena on varmistaa asetuksen velvoitteiden noudattaminen ja valvontakehikon toteuttaminen kansallisella tasolla. Ehdotettavan kansallisen sääntelyn lähtökohtana on, että se vastaa mahdollisimman tarkasti EU-asetuksen sisältöä eikä sisällä kansallista lisäsääntelyä.

EU:n sääntelyllä pyritään lisäämään vihreiden joukkolainojen houkuttelevuutta tuottamalla vertailukelpoista tietoa joukkolainalla rahoitettavien hankkeiden ympäristövaikutuksista ja varmistamalla, että niiden valvonta ja ympäristöllisen kestävyys arviointi perustuvat yhdenmukaisiin kriteereihin. Käytännössä sääntely koskee suuria yrityksiä, joilla on mahdollisuus laskea liikkeelle joukkolainoja. Joukkolainoilla voidaan rahoittaa myös julkisia hankkeita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2024 vp

Talousvaliokunta on jo aiemmin ottanut kantaa EU:n vihreitä joukkolainoja koskevaan asetusehdotukseen lausunnossaan 36/2021 vp. Lausunnossa valiokunta arvioi tuolloin, että yhtenäinen standardi on yksi keino, jolla voidaan parantaa vihreiden joukkolainojen markkinoiden toimivuutta, lisätä rahoituksen kohteena olevien hankkeiden ympäristövaikutusten uskottavuutta sekä vähentää viherpesun riskiä. Tiivis kytkeä EU:n taksonomiaan tarkoittaa, että taksonomiaa koskevat ratkaisut määrittävät sen, millaisiin hankkeisiin asetuksen mukaisia joukkolainoja voidaan käytännössä hyödyntää.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kansallisesta toimivaltaisesta viranomaisesta, sen toimivaltuuksista sekä asetuksen mukaisten velvoitteiden laiminlyöntien hallinnollisista seuraamuksista. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta toimii asetuksessa tarkoitettuna kansallisena toimivaltaisena viranomaisena. Asetuksessa säädetään myös eräistä velvoitteista, jotka koskevat EU:n esiteasetuksessa ja EU:n arvopaperistamisasetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia. Finanssivalvonta toimii myös näissä asetuksissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Talousvaliokunta toteaa, että hallituksen esityksessä ehdotetut toimivaltaita viranomaista, sen toimivaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia koskevat ehdotukset ovat perusteltuja osana EU:n vihreitä joukkolainoja koskevan sääntelyn kansallista täytäntöönpanoa. Asiantuntijalausunnoissa on kuitenkin esitetty joitain muutoksia ehdotukseen sisältyviin Finanssivalvonnan toimivaltuuksia koskeviin yksittäisiin säännöksiin. Niiden osalta valiokunta viittaa valtiovarainministeriön 26. syyskuuta 2024 päivättyyn vastineeseen, jonka mukaan hallituksen esityksen mukaista arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 6 momenttia koskien seuraamusmaksua ja lain 17 luvun 1 b §:ää koskien arvopapereita koskevan markkinoinnin kieltämistä on tarpeen täsmentää asiantuntijalausunnoissa esitettyjen huomioiden perusteella.

Yleisesti ottaen Finanssivalvonnasta annetun lain tietyt lain säännökset ovat useiden muutosten seurauksena muodostuneet hyvin vaikeaselkoisiksi. Talousvaliokunta kiinnittää vakavaa huomiota asiantilaan ja viittaa myös aikaisempaan, 7. kesäkuuta 2024 päivättyyn mietintöönsä 8/2024 vp. Talousvaliokunta viittaa valtiovarainministeriön 26.9.2024 päivättyyn vastineeseen, jonka mukaan valtiovarainministeriö aikoo käynnistää tarkastelun esimerkiksi Finanssivalvonnasta annetun lain 41 a §:n uudistustarpeista. Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että asiantuntijalausunnoissa esitettyjä tiettyjä yksittäisiä säännöksiä koskevia muutosehdotuksia arvioidaan myös Finanssivalvonnasta annetun lain laajemman tarkastelun yhteydessä.

Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Talousvaliokunnan yksimielinen päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyisi muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvän 3. lakiehdotuksen ja että eduskunta hyväksyisi muutettuna hallituksen esitykseen sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 77/2024 vp sisältyvien 1.—3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.